

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa, 22 stycznia 2021r.

L.dz. 051/KRIA/2021/w

Pani
Anna Kornecka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii

Szanowna Pani Minister

W odpowiedzi na pismo MRPiT z 16 grudnia 2020r., znak sprawy: DPR-II.0210.4.2020 ws. reformy systemu planowania przestrzennego w tym założeń w zakresie regulacji dotyczących planu ogólnego i jego roli w całym systemie, oraz DPR-II.0210.3.2020 dotyczące opracowania standardów urbanistycznych, Krajowa Rada Izby Architektów RP przedstawia opinię na temat proponowanych rozwiązań.

Reforma systemu planowania przestrzennego, pojawia się cyklicznie wywołując za każdym razem polemiki, emocje i próby poszukiwania najlepszych rozwiązań. Często podczas prowadzonych prac i przedstawianych propozycji brakuje wstępnej fazy tych opracowań czyli głębokiej analizy dotyczącej przyczyn porażek czy wręcz złego działania systemu. Pojawiają się pytania co jest złe? co źle funkcjonuje? czy złe jest prawo czy praktyka jego stosowania? Bezsprzeczne jest powszechne odczucie, że stan naszej polskiej przestrzeni jest katastrofalny i ten stan zapaści pogłębia się z każdym rokiem. Przedstawiane recepty dotyczą zwykle problemów tam, gdzie przedstawiający je czują się najpewniej i gdzie w ich własnej ocenie, czai się problem. Skutki takiego działania zawsze są takie same, poprawia się poszczególne elementy a nie uzyskuje efektu całościowego. W tym kontekście należy rozważyć czy jest szansa aby zmiany w zakresie planu ogólnego i standardów urbanistycznych doprowadziły do realnej reformy planowania przestrzennego czyli w efekcie do realnej poprawy przestrzeni. Jest to kluczowym elementem kształtowania rozwoju. Tym samym proponowana formuła podążania planowania przestrzennego za strategią rozwoju wydaje się ze wszech miar słuszną. Należy jednakże mieć na uwadze, że wizje rozwoju kraju i jednostek samorządu terytorialnego nie zależą od planistów, urbanistów czy architektów, tylko powstają w głowach polityków reprezentujących określone środowiska, partie czy społeczności. Politycy, sprofilowani kadencyjnością swoich urzędów, nie zawsze są awangardą nowych idei, często nie ponoszą, żadnej odpowiedzialności za prowadzoną politykę przestrzenną i unikają jakichkolwiek zobowiązań czy nakładów związanych z planowaniem przestrzennym, jednak to oni mają w tym zakresie moc sprawczą.

Uwagi ogólne dotyczące przedstawionego schematu relacji pomiędzy gminnymi dokumentami planistycznymi i ich rolą dla procesu inwestycyjno-budowlanego.

Przedstawiony w dokumencie pt. „Reforma systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego: plan ogólny – prekonsultacje” schemat (na stronie 4), ukazuje problematyczne aspekty funkcjonowania systemu. Plan ogólny, który staje się ważnym dokumentem w całym systemie może zostać ominięty w relacjach pomiędzy strategią a realizacją inwestycji (kierunki od strony strategii idą także do specustaw i bezpośrednio do inwestycji w tym regionalnych i krajowych). Ta szybka ścieżka jako podstawa inwestycji może już powodować destrukcję całego systemu. Także proponowana struktura

gminnych aktów planowania przestrzennego nie daje nadziei na poprawę obecnego stanu. Im więcej przepisów i procedur tym większy chaos i więcej sposobności na powstawanie wadliwych rozwiązań urbanistycznych. Planowanie przestrzenne regulowane jest w zbyt wielu aktach prawnych co nie sprzyja spójności jego tworzenia i stosowania.

Gminy winny działać zarówno w interesie publicznym jak i każdego mieszkańca. Znalezienie mechanizmu równowagi jest tu kluczowe.

Przy wprowadzaniu zmian w zakresie systemu planowania przestrzennego powinno się przede wszystkim wyznaczyć cel ich wprowadzania, którym niewątpliwie jest jakość przestrzeni oraz wprowadzenie mechanizmów pozwalających sprawnie te cele realizować.

W załączeniu przesyłamy tabele ze zbiorem odpowiedzi na pytania dotyczące planów ogólnych i standardów urbanistycznych. Przesłany materiał traktujemy jako wstęp do dalszych prac nad reformą planowania przestrzennego deklarując jednocześnie gotowość czynnego udziału w tych pracach.

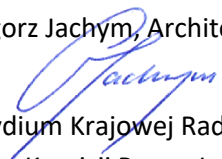
Załącznikiem do niniejszego stanowiska jest również propozycja nieco odmiennego, spójnego spojrzenia na system planowania przestrzennego, przedstawiona w oparciu o odpowiedzi na postawione pytania.

Z wyrazami szacunku,

Wojciech Gwizdak, Architekt IARP

Sekretarz Krajowej Rady Izby Architektów RP

Grzegorz Jachym, Architekt IARP

Członek Prezydium Krajowej Rady Izby Architektów
Koordynator Komisji Prawa Inwestycyjnego

Załącznik:

Stanowisko IARP - Tabela – odpowiedzi ws planu ogólnego

Stanowisko IARP - Tabela – odpowiedzi dotyczące standardów urbanistycznych

Propozycja systemu planowania przestrzennego - alternatywa